

نام پروژه: تدوین استاندارد حسابداری صنایع استخراجی

وضعیت پروژه: انجام تحقیقات و تدوین پیش نویس اولیه

تاریخچه

۱. در اواسط دهه ۱۳۸۰، پروژه‌ای با عنوان حسابداری صنایع استخراجی در مدیریت تدوین استانداردهای حسابداری مطرح شد. هدف اولیه پروژه تدوین استاندارد هماهنگ با استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی شماره ۶ با عنوان اکتشاف و ارزیابی منابع استخراجی و بومی سازی آن با توجه به شرایط ایران بود. کار تدوین پیش نویس مربوط در اواخر سال ۱۳۸۶ به پایان رسید اما بررسی و تحقیقات انجام شده توسط مدیریت تدوین استانداردها مانع از تصویب نهایی آن پیش نویس گردید. دو دلیل اصلی محققان تدوین استانداردها عبارت بودند از:

الف. پیش نویس تهیه شده تنها مراحل اکتشاف و ارزیابی منابع استخراجی را در بر می‌گیرد و درباره مسائل چالش برانگیز پس از آن رهنمودی ارائه نمی‌دهد. این در حالی است که ثبات رویه‌ای میان شرکتهای معدنی و فعالان صنعت نفت و گاز در ایران به چشم نمی‌خورد و تدوین استاندارد جامع ضروری بود.

ب. هیئت تدوین استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی اعلام کرد که در حال تکمیل پروژه صنایع استخراجی است و به زودی استاندارد جامع که تمامی مراحل از اکتشاف تا بهره‌برداری و پاکسازی نهایی معادن را در بر گیرد منتشر خواهد شد.

۲. به دلایل فوق، انتشار پیش نویس به تعویق افتاد. با این حال، کارهای تحقیقاتی در این زمینه ادامه یافت و منبعی غنی از تحقیقات مرتبط شکل گرفت که هنوز در حال کامل‌تر شدن است.

۳. در سال ۲۰۱۱ هیئت تدوین استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی اعلام کرد که پروژه صنایع استخراجی را به تعویق انداخته است. این موضوع سبب شد که کمیته تدوین استانداردها شیوه پیشبرد پروژه صنایع استخراجی را تغییر دهد و سودمندی استانداردهای حسابداری امریکا برای صنایع استخراجی در ایران را مد نظر قرار دهد.

دلایل تدوین استاندارد

۴. این استاندارد با هدف پوشش حسابداری تمامی مراحل استخراج منابع معدنی و نفت و گاز، از مرحله اکتشاف تا بهره برداری و پاکسازی، انجام شده است.

خلاصه پروژه

۵. هدف این پروژه مشخص نمودن نحوه عمل حسابداری مبادلات و رویدادهای مرتبط با عملیات صنایع استخراجی و نحوه ارائه و افشای اطلاعات مربوط به آن است.

۶. استخراج معادن در پنج مرحله انجام می‌گیرد: اکتشاف، ارزیابی، آماده سازی، احداث، تولید.

۷. عمده مسائل و چالشهای حسابداری مربوط به مرحله اکتشاف و ارزیابی معادن است. در این مرحله مخارجی تحمل می‌شود. اما هنوز مشخص نیست که معدن یا چاه نفت و گاز مورد نظر از نظر امکان‌پذیری فنی و توجیه اقتصادی قابل استخراج است یا خیر. بنابراین، در میان صاحب‌نظران در مورد نحوه برخورد با این مخارج اختلاف نظرهایی وجود دارد. استاندارد بین‌المللی گزارشگری شماره ۶ نحوه برخورد با این مخارج را مشخص کرده است.

۸. استاندارد بین‌المللی گزارشگری شماره ۶ درباره نحوه حسابداری و گزارشگری مالی مراحل آماده سازی، احداث، و تولید سکوت کرده است. اما استانداردهای حسابداری امریکا رهنمود مشخصی برای کل فرایند استخراجی ارائه کرده‌اند.